

Aan de leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal,

Den Haag, 18 maart 2025

Betreft: Brandbrief over voorgestelde inperking Wet open overheid (Woo)

Geachte Kamerleden,

Met grote zorg wenden wij ons tot u. De oproep van de BBB om de Wet open overheid (Woo) drastisch in te perken bedreigt transparantie, democratische controle en de rechtsstaat.¹ Als maatschappelijke organisaties luiden wij de noodklok. **De Woo geeft burgers, journalisten en wetenschappers toegang tot overheidsinformatie, essentieel voor bestuurlijke controle en onderzoek.** De voorstellen ondermijnen dit recht en schaden het vertrouwen in de overheid. Dit vergroot de kans dat misstanden verborgen blijven en bedrijven en overheden zich onttrekken aan verantwoording.

Onzuivere framing

Door de BBB en de LTO wordt ten onrechte geframed dat de openbaarmaking van milieugegevens leidt tot intimidatie en bedreiging. Er is geen enkel aangetoond verband tussen de beweerde incidenten en openbaarmaking via de Woo, ook niet op basis van de door LTO gestarte enquête, die bovendien door *Follow the Money* is ontkracht.²

Strafbaar handelen is uiteraard ontoelaatbaar en moet worden bestreden, maar dit rechtvaardigt niet het beperken van toegang tot informatie die ons allen toekomt. Het is desinformatie wanneer er in het publieke debat een verband wordt gelegd tussen activisten en strafbare feiten, waardoor zij samen met wetsovertreders en extremisten op één hoop worden gegooid. Activisme is immers een legitiem democratisch recht. Ook de bewering dat de Woo de privacy van natuurlijke personen zou schenden, is onjuist, aangezien de wet reeds uitzonderingsgronden bevat die bescherming bieden.

Daarnaast wordt twijfel gezaaid over de verhouding tussen de Woo, het Unierecht en internationale afspraken, zoals het Verdrag van Aarhus over toegang tot milieu-informatie. Uit nationale rechtspraak en rechtspraak van het Hof van Justitie van de Europese Unie blijkt dat de voorgestelde aanpassing niet mogelijk is.³

Het is ondemocratisch dat het fundamentele recht op openbaarheid van bijvoorbeeld milieu- en emissiegegevens onder druk wordt gezet door commerciële belangen. Het aanwakken van gevoelens van onveiligheid brengt tot slot onnodige onrust onder ondernemers en de maatschappij.

Wat staat er op het spel?

Beperking van de Woo heeft verstrekkende gevolgen:

- **Rechtsongelijkheid:** Eén sector wordt minder controleerbaar, terwijl andere bedrijven wél transparantie moeten bieden.
- **Volksgezondheid:** Minder transparantie over milieubelastende activiteiten en dierziekten verhoogt risico's.
- **Milieu-impact:** Gebrek aan transparantie over emissiegegevens, zoals dieraantallen op bedrijfsniveau. Minder controle op uitstootmaatregelen en naleving ondermijnt evenwichtige besluitvorming en effectief beleid, onder andere in de stikstofaanpak.

¹ <https://boerburgerbeweging.nl/fractienieuws/boeren-en-ondernemers-vogelvrij-door-woo-bbb-eist-onmiddellijke-bescherming/>

² <https://www.ftm.nl/artikelen/hoe-lto-openbaarheid-over-dieren aantallen-verhindert>

³ Zie ABRvS 27 januari 2021, ECLI:NL:RVS:2021:153, HvJ EU 23 november 2016, C-442/14, ECLI:EU:C:2016:890 (*Bayer CropScience en Bijenstichting/CTGB*) en HvJ EU 23 november 2016, C-673/13 P, ECLI:EU:C:2016:889 (*Europese Commissie/Greenpeace Nederland en PAN Europe*).

Zou enige vorm van inperking van de Woo doorgang vinden, dan blijven misstanden rondom milieuschade en dierenwelzijn langer verborgen. Een wijziging van de Woo ten nadele van verzoekers zal alleen vertraging veroorzaken en het onvermijdelijke, namelijk de openbaarmaking, uitstellen. Ondertussen zal de onzekerheid voor boeren en andere ondernemers langer aanhouden, maar de uiteindelijke uitkomst blijft hetzelfde. Al met al wordt niet alleen maatschappelijke verandering vertraagd, maar ook het algemene belang van een gezonde leefomgeving en toekomstbestendig beleid ondermijnd. Uiteindelijk raakt dit ons allemaal.

Wij erkennen dat er knelpunten zijn in de uitvoering van de Woo, maar deze vragen om verbetering, niet om inperking. Efficiëntere uitvoering en betere ondersteuning van ambtenaren zijn de juiste oplossingen, zoals uitgebreid beschreven in de door u, ten behoeve van het rondetafelgesprek over de Woo, ontvangen position papers.

Onze oproep aan de Kamer

Bescherm de Woo en voorkom dat essentiële transparantie verdwijnt. **Wij verzoeken u met klem geen inhoudelijke wijzigingen door te voeren die de wet en democratie verder uithollen.**

Daarnaast wijzen wij u op de mogelijkheid om het Adviescollege Openbaarheid en Informatiehuishouding (ACOI) om advies te vragen, mocht u naar aanleiding van het debat vragen hebben over het nut of de noodzaak van bepaalde voorstellen.

Met vriendelijke groet,

Namens de 16 organisaties van de:

Natuurbeschermingswacht

OPEN STATE FOUNDATION
open data, transparante samenleving

Pesticide Action
Network Netherlands

Expertisecentrum voor Woo-verzoekers

